

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 530

משכיל לדוד

פרשת נח

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

"דלא איברי לילה אלא לגירסא". כלומר, לא נברא הלילה אלא ללימוד התורה. וכן נאמר "והגית בו יומם לילה".

ונח לאחר יציאתו מן התיבה, לא פנה ללימוד תורה והתחזקות במצוות, אלא הלך ונטע כרם, שתה יין והשתכר. ובכך נח רצה להפיג את צערו מתקופת המבול. ועל כן ירד מדרגתו ונקרא "נח איש האדמה",

במקום מה שנקרא בעבר "צדיק תמים". ובשל כך קראה התורה למעשה נטיעת הכרם בלשון "וייחל נח" לשון חולין, משום שבמקום לפתור את הבעיה בדרך התורה וקדושה, בחר לפתרה בדרך חולין ושכרות.

וכן "ויחל" הוא לשון צער שפותח ב"וי". מפתח ואחר כך מקטרג

עצות שכאלה

ולפי זה יש לבאר את הדין ודברים בין נח לשטן, כפי שמובא בילקוט שמעוני, וזה לשונו - "ויטע כרם, בא השטן לקראת נח ואמר לו, רצונך שנטע יחדיו אני ואתה. אמר לו נח הן. מיד הביא השטן תחילה רחלה אחת ושחטה על הגפן, ואחר כך הביא אריה ושחטו על הגפן, ואחר כך הביא חזיר אחד ושחטו גם כן על הגפן. ומפני מה עשה כן השטן? כשאדם שותה כוס אחת הרי הוא כרחלה עניו ושפל רוח. כששותה שתי כוסות מיד נעשה גיבור כארי ומתחיל לדבר גדולות וכו'. וכשהוא שותה שלש או ארבע מיד נעשה כחזיר שמתלכלך בטיט ורפש, אף הוא מתלכלך ואף במי רגלים".

ויש להקשות על דברי המדרש, כמה שאלות. האחת, ממת' השטן מתחבר לאדם ומשיא לו עצות, כמו השטן שהצטרף עם נח לנטיעת הגפן. השנית, מדוע באמת הסכים נח לשתפו בנטיעת הגפן. והשלישית, למה לא מנע נח מהשטן מלשחוט את כל הדברים הללו על אדמת הגפן? ונראה שהשטן הוא ערום ביותר, שבעולם הזה הוא עובד כל ימיו ומנסה להסית ולהכשיל את האדם בעבירות, ובעולם הבא מגלה את פרצופו האמיתי - שלומד תורה, וכך לימד את סוד הקטורת למשה רבינו ע"ה.

שבקטורת טמונים צירופי שמות והרבה גופי סתרי תורה וקבלה תלויים בה. והשטן בעצמו, הוא זה שמשטין על האדם, והוא זה שתובע אותו לדין, מדוע שמעת לי והלכת לחטוא, במקום ללמוד תורה. והרבה פעמים השטן נכנס למחשבתו של האדם, והאדם מייעץ לעצמו עצות של שטן. וכמו שביארנו, שנח חיפש דרך להפיג את עומק צרותיו מימי המבול, ובראשו נכנסו מחשבות של שטן לברוח אל היין, ולפיכך מיד ירד להיקרא "איש האדמה". וממילא השטן כבר נכנס איתו במעשיו, שבנטיעת הגפן כבר השטן היה מעורב, ובכל שלב ושלב בגידול הגפן, פגם נח יותר ויותר.

ועל כך גדלה התיביעה כלפיו.

עול התורה תרופה לכל חולי

"ויחל נח איש האדמה ויטע כרם - וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה".

(בראשית ט. כ-כא). לאחר המבול הנורא ששטף את העולם. נטע נח ביציאתו מהתיבה, כרם והשתכר. ומובא ברש"י - "ויחל", "עשה עצמו חולין". כלומר, התורה דורשת את נח לגנאי שעשה את עצמו חולין בזה שנטע כרם והשתכר.

ונראה לבאר באריכות את עומק הטענה שרומזת פה התורה על נח, שמיד לאחר המבול פנה לשתות יין. כמו כן יש להבין, מה באמת הביא את נח שהיה איש תמים, כפי שהתורה מעידה עליו בתחילת הפרשה, לשתות יין דבר הראשון לאחר שיצא מן התיבה. והנה כשנתבונן על חייו של נח במשך שהותו בתיבה, נראה על פי מה שמאריכים חז"ל, שלא היתה דרכו סוגה בשושים. נח לא נח ולא פסק מעבודה מתמדת ומאומצת של האכלת החיות כולם,

כל חיה וחיה את מזונה המתאים לה, ובשעות הקצובות בהן היא רגילה לאכול. וכשאחר את זמנה של חיה מוסימת מיד היתה כועסת, עד כדי שהאריה נשך אותו כששכח להביא לו את מאכלו בזמן. ויתרה מזאת, נח שהיה צדיק תמים, היה עוסק בתורה ובמצוות כל ימיו, היה צריך למלאות את זמנו וסיפוקו בהאכלת החיות ובטיפולם, וודאי שדבר זה הסב לו צער גדול.

ועל כן, על אף שנח ניצל ממימי המבול ונשאר מהבודדים בעולם, הוא עבר תקופה קשה ביותר. וכאשר אדם עובר תקופה קשה, או מגיעה אליו איזו שהיא בעיה או צרה, מיד צריך לפשפש במעשיו ולבדוק על מה הגיעה אליו הרעה הזו.

ומי לנו צדיק כנח שודאי ישב וערך חשבון נפש ארוך ומדוקדק עד לפרטי פרטים, מדוע דרך הצלתו היתה מלווה ביסורים האלו בתוך התיבה. וודאי שהגיע למסקנה שמציניים חז"ל, שהיה בכוחו להשפיע ולהציל את העולם מכליה על ידי שהיה מחזירם בתשובה, ומאחר והוא לא השפיע כפי כוחו, נענש בעבודה קשה זו. וכמו שרמזו בפסוק "ויבן נח", לומר שנח הבין על מה בא עליו יסורים אלו.

ולאחר שנח ישב וגילה את הסיבה שהביאה אותו למצב קשה זה, חשב איך ירפא את שברו, ובמה יעלה ארוכה למכתו. וכאן אנו מגיעים לטענה על נח, כי ודאי הפתרון האמיתי הוא - התעסקות מחודשת בדברי תורה וקדושה. ועד אנוכי למקרים רבים של אנשים שהתרפאו בדרך נס, על ידי שקיבלו על עצמם עול תורה.

ועל רבינו המהרש"א זיע"א מסופר, שהיו לו שערות ארוכות שאותם הוא קשר לתקרת החדר שבו עסק בתורה, כדי שלא יירדם בזמן לימודו. ויש מהגדולים שהיו טובלים את רגליהם בקרח בלילה קר ומוקפיא, כי כל אלו הרבנים ידעו שהפתרון האמיתי לכל הבעיות והמצבים הוא ההתעסקות בתורה במסירות נפש. ובפרט בלילה עליו נאמר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

נח א' השון תשע"א

ירושלים	תל אביב	באר שבע
16:40	16:55	16:58
17:50	17:52	17:52
18:31	18:27	18:30

הדלקת נרות
מוצאי שבת
רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- א - רבי יששכר דב בעריש כהן טורנהיים, מח"ס עבודת יששכר
- ב - רבי יוסף בוסקילה, רבה של בית שמש
- ג - רבי ישראל מרוז'ין
- כט - רבי שלמה אמריליו,
- ד - רבי אליהו שרים
- ה - רבי משה בירדוגו
- ו - רבי יהודה החסיד
- ז - רבי מאיר שפירא מלובלין, מיסד הדף היומי

כמראה הקשת בענן

לאחר שיצא נח מן התיבה, הבטיח לו הקדוש ברוך הוא שלא יביא עוד מבול לעולם - לשחת כל בשר, ואף נתן לו סימן על כך - הקשת. וככתוב (בראשית ט. יג): "את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ."

והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן. וזכרת את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיה עוד המים למבול לשחת כל בשר."

בגמרא מסכת ברכות (דף נט.) אומר רבי יהושע בן לוי שהרואה את הקשת בענן - צריך שיפול על פניו (לפי שהוא מראה כבוד ה' - רש"י) שנאמר "כמראה הקשת אשר יהיה בענן... ואראה ואפול על פני". ואולם במערבא (בארץ ישראל) לא הסכימו לכך שהרואה את הקשת יפול על פניו, משום דמחזי כמי שמשתחוה לקשת, אבל לענין ברכה ודאי שצריך לברך. והגמרא שואלת: מאי מברך? ומשיבה הגמרא: "ברוך זוכר הברית". רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר "נאמן בבריתו וקיים במאמרו". אמר רב פפא הלכך נימרינהו לתרווייהו: "ברוך זוכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו".

ביאור הברכה אליבא דהמהרש"א: נאמן הוא בבריתו - שכרת הקדוש ברוך הוא עם נח שלא יביא המבול לעולם, ולפי שאין חדש תחת השמש ולא נברא הקשת עתה אלא שכבר נברא מששת ימי בראשית. והוא מעשרה דברים שנבראו בערב שבת בין השמשות, ולכן מסיים בברכה: "וקיים במאמרו" - כלומר שכבר נברא במאמרו בששת ימי בראשית עיקר הקשת, אלא שעתה מראה לנו.

רבי דוד אבודרהם מפרש את הברכה בסגנון שונה מעט: זוכר הברית - כשרואה את הרשעים רוצה להחריב את עולמו, ורואה הקשת וזוכר הברית שנשבע שלא יביא עוד מבול, ונמנע. ואין לומר שצריך לקב"ה זכירה שהרי אין שכחה לפניו, אלא על ידי הקשת מראה לעולם שרבו רשעי ישראל ואלמלא השבועה היה מחריבו. נאמן בבריתו - שלא יבטל את בריתו אע"פ שרבו הרשעים. וקיים במאמרו - שאפילו לא כרת ברית כיון שאמר, יקיים מאמרו.

מהפכין הגירסא

בשולחן ערוך (אורח חיים רכט. א.) העתיק כך את נוסח הברכה: "הרואה הקשת אומר: ברוך אתה ה' מלך העולם זוכר הברית, נאמן בבריתו

וקיים במאמרו". וכתב הרב "כנסת הגדולה" דנוסחה זו היא הנכונה, כפי שמובאת בגמרא, ומה שהמון העם מהפכין הגירסא - טעות הוא.

הגאון רבי יוסף חיים מבבל זע"א, בספרו "בן איש חי" (שנה א') פרשת עקב) מציין לדברי הגאון רבי יהונתן אייבשיץ בספרו יערות דבש (חלק א' דרוש יב) שנהגו לברך ברכת הקשת בלא שם ומלכות לפי שישנם שני סוגי קשת, הקשת הטבעית המצויה, וקשת משונה בגווניה, שרק היא סימן לברית ואיננו בקיאים בזיהויה. ומיהו, מעיר על דבריו הבן איש חי, אין דבריו הנזכרים האמורים בדרך דרש כדאי לעקור מנהג ישראל לברך בשם ומלכות, ובפרט כי כל גדולי הפוסקים סתמו מילייהו בזה. ומיהו הרוצה להתחסד לברך בלי שם ומלכות ויהרהר שם ומלכות בלבד - אין מזניחין אותו.

הרואה את הקשת - אין ראוי להגיד הדבר לחבירו, כך מביא הרב חיי אדם (כלל סג. ד): "מצאתי בספר אחד, שמו נעלם ממני, שאין להגיד לחבירו שיש קשת מטעם מוציא דבה הוא כסיל".

ויש סוברים להיפך, שאדרבה ראוי להגיד לכל שנראית קשת בענן, וזאת בכדי שגם הם יראו את מראה הקשת בענן, ועל ידי כך יתעוררו לשוב בתשובה ויודו לה' על חסדיו בזכירת הברית שכרת עם ברואיו שלא יביא מבול לעולם. (רבי משה לוי זצ"ל בספרו ברכת ה' חלק ד פרק ד סעיף לה).

הרב חיד"א ב"מחזיק ברכה", העלה דהרואה את הקשת וחזר וראהו בתוך שלשים יום - חוזר ומברך.

ובמשנה ברורה העתיקו לענין הלכה דהוי כמו ברכת הרעמים דחוזר ומברך אפילו כמה פעמים בחודש.

על דברי המשנה במסכת חגיגה "וכל שלא חס על כבוד קונו רתוי (מלשון רחמנות) לו שלא לבוא לעולם",

שואלת הגמרא (חגיגה טז.) מאי היא? רבי אבא אומר זה המסתכל בקשת. דכתיב, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן המראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה'. וכל המסתכל בשלשה דברים עיניו כהות: בקשת בנשיא ובכהנים.

ענין ההסתכלות - כתב בספר "עיון יעקב" - הוא רק ב"מסתכל" אבל לראות לפי שעה - מותר בכלם, ואדרבה מצוה נמי איכא בנשיא "והיו עיניך רואות את מוריד" וכן בקשת לברך עליו. וכן כתב הראש בתשובה והמגן אברהם.

בספר "זכירה" כתב שיש סכנה מי שרואה בקשת יותר מדאי. עוד כתב שקשת במטר מראה על רחמים ובלא מטר מראה על דין. קשת הנראה בבוקר - מרמז על בני יעקב, ובערב - מרמז על אומות העולם.

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

מספר לו סתם

1. באלו דורות אות הקשת לא נראתה בענן?
2. העיר הגדולה שהיתה בימי קדם.

דע, דאפילו אם אינו אומר לו בפירוש את שם האיש ההוא שריגל עליו, רק מספר לו סתם, ועל ידי סיפורו ממילא נתודע לו אחר כך שם האיש ההוא, או עצם הענין שדברו עליו, או שנעשה לו, גם כן אסור (חפץ חיים)

מאוצרו של מורנו ורבתנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

כך התגלה קלונם של דור הפלגה

שאהבו זה את זה באמת, אלא משום שידעו סוד זה שדור המבול היתה מריבה ביניהם לכן נאבדו מן העולם, לכן עשו ביניהם אחדות כדי שהקב"ה לא יענישם.

ועל פי זה יש לפרש את הפסוק "הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות". פירוש, שבשביל שהם באחדות אינם יראים מה' יתברך ולכן החליטו שהם עושים את המגדל.

והנה הקב"ה שהוא הבוחן לבות וכליות, ידע שלא היה האהבה ביניהם באמת, ורצה לפרסם זאת בכל העולם שאהבה זו אינה אהבה אמיתית, ולכן בלבד הקדוש ברוך הוא את שפתם, ועל ידי זה הם באו לידי מחלוקת ושפיכת דמים, ואז נתגלה קלונם ועומק מחשבתם הרעה.

ולכן גם כן נאה להם העונש שקיבלו: שיפיץ ה' אותם על פני כל הארץ - ועל ידי כך הם באמת היו נפרדים זה מזה.

"ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות".

ונראה לפרש עפ"י מה שכתב רש"י (י"א ט' ד"ה ומשם הפיצם) וכי אי זו קשה של דור המבול או של דור הפלגה?

אלו לא פשטו יד בעיקר ואלו פשטו יד בעיקר להלחם בו. אלו נשטפו ואלו לא נאבדו מן העולם. אלא שדור המבול היו גולנים והיתה מריבה ביניהם, לכן נאבדו, ואלו היה נוהגים אהבה וריעות ביניהם. ונראה לבאר בס"ד, שמה שהיו נוהגים אהבה וריעות ביניהם זה לא היה משום

מן המעין

בספר "פרדס יוסף", תירץ על כך תירוץ נאה ומתקבל, על פי הנאמר במסכת שבת:

מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה על רגל אחת. דחפו שמאי באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל וגיירו. אמר לו:

דעלך סני לחברך לא תעביד זו כל התורה כולה, ואיך זיל גמור.

והקשה המהרש"א הכיצד למדו הלל את התורה,

כל עוד שלא התגייר? ותירץ המהרש"א דמכיון שהוא בא ללמוד תורה בכדי להתגייר - לכך הותר הדבר.

וזהו אפוא ההיתר ללימוד התורה של נח, שכן עיקר לימודו של נח היה בכדי לדעת איזו בהמה טהורה היא ואיזו איננה טהורה, ובכדי שידע לאחר מכן אלו מינים טהורים שניתן יהיה להקריב מהם קרבנות לה'.

ועל כך כותב רש"י: "הטהורה - העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה".

אור הזוהר

"וירא א-להים את הארץ והנה נשחיתה". (ו. יב)

אמר רבי חייא בוא וראה כאשר האנשים זכאים ושומרים מצות התורה, אז הארץ מתחזקת וכל שמחות נמצאות בה.

מה הטעם? לפי שהשכינה שורה על הארץ ואז כל העליונים והתחתונים בשמחה.

וכאשר האנשים משחיתים את דרכיהם ואינם שומרים את מצות התורה, וחוטאים לפני רבונם, אז כביכול דוחים את השכינה מן העולם ונשארת הארץ נשחיתה, שהרי השכינה נדחית ואינה עליה ואז נשחיתה.

ומה הטעם שנשחיתה? משום ששורה עליה רוח אחרת המשחיתה את העולם, ועל כן אמרנו שישראל נותנים עוז לא-להים ועל ידי זה מקיימים את העולם".

(פרשת נח. דף סא.)

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרותיו". (ו. ט)

פסוק זה נתפרש בפיו של רבינו יוסף חיים מבבל זיע"א, ע"פ מאמר הכתוב "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"

(משלי כז). האדם, כפי שהוא מתייחס אל הזולת, כך בדיוק זולתו יתייחס אליו בהתאם.

המשל לכך הוא, המים. כפי שדמותו של האדם משתקפת היא במים ללא כחל ושרק, ובדיוק מושלם. כך בדיוק מושלם התנהגותו של האדם משתקפת היא ביחסה של החברה והסביבה כלפיו.

וזהו שאומר כאן הכתוב: "אלה תולדת נח" - כלומר, רומזת לנו התורה, אם האדם יהא נח לבריות, נוח במידותיו ובמעשיו הטובים, באופן דיבורו ובהליכותיו ונימוסיו,

הרי שגם תולדותיו של המעשים הם יהיו "נח" - גם הסביבה והחברה הקרובה יהיו בגדר "נח" יהיו נוחים כלפי האדם. "נח" כותב הרב, הם אותיות "חן" - לרמז שבכך תשא חן וחסד בעיני כל רואיך...

"ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה". (ו. כא)

פשר כפילות לשון הכתוב "מכל מאכל אשר יאכל", דייק רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, שכן מבואר בדברי המדרש שקודם המבול היה טבעם של הברואים חזק יותר וטוב יותר מכפי שהם בדורות שלאחר המבול.

את שדותיהם, היו זורעים פעם אחת בארבעים שנה, והאוויר בכל השנה היה אצלם כמו אצלנו בין פסח לעצרת, ותינוק בן יומו היה כוחו חזק יותר מכוחן של שדים. ואין ספק כי גם פירותיהם היו משונים לטובה בטעמים וריחם מן הפירות המצויים עתה.

ובכדי להסיר ספק מליבו של נח, שלא יעלה על דעתו להותיר מן הפירות הללו לאחר המבול, בא הכתוב להזהירו ולומר שיקח אך "מאכל אשר יאכל". ועוד בא הכתוב להזהירו שאף אם יעלה בדעתו לקמץ כמאכלו בימי שהותו בתיבה למען הותר לימים יבואו:

"והיה לך ולהם לאכלה". היינו שהוזהר בזה שלא יותיר מהם ולא כלום, אלא את כל שאסף יאכל הוא והבאים עימו בתיבה.

"מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו".

(ז. ב) כותב רש"י: "הטהורה - העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה".

ועל כך תמה ה"לבוש" הכיצד למד נח תורה, והרי נאמר בגמרא שעובד כוכבים שעסק בתורה חייב מיתה? (סנהדרין טז.)

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים

”כי מלאה הארץ חמס מפניהם”

התרוצץ אחר התרנגולת

על הגאון הירושלמי רבי איסר זלמן מלצר זצ”ל, מי שכיהן כראש ישיבת ”עץ חיים”, מסופר:

רבי איסר זלמן, כפי שיודעים הכל היה שקוע בלימוד התורה בצורה נוראה, עד כדי כך שבלכתו ברחוב הוא לא היה מבחין בחפצים המונחים על אם הדרך, ולא אחת אירע שנתקל בהם.

פעם אחת, מרוב עומק עינו בלימוד התורה, נכנס רבי איסר זלמן בטעות לחצר ירושלמית ובפותחו את הדלת, ברח מהם תרנגולת אחת והחלה לרוץ במורד הכביש. מי שלא ראה את רבי איסר זלמן תופס את כל התורה שבראשו ורץ אחר התרנגולת במאמץ נואש להשיגה ולתופסה – לא ראה פחד אמיתי מעוון גל ממיזיו. הגאון שחשש שכניסתו לחצר היא זו שהבריחה את התרנגולת, הבין שהאחריות לשלומה ולהשבתה למקומה,

מוטלת על כתפיו, ולכן הוא לא חס על כבודו ועל בריאותו והתרוצץ אחר התרנגולת בכדי להשיבה למקומה הטבעי.

במקרה אחר מסופר אודותיו, ומקרה זה אף הוא קשור לעומק עינו בלימוד התורה, נכנס רבי איסר זלמן היישר לתוך בור סיד והצבע הלבן נתפס ונדבק בבגדיו של ראש הישיבה. מה היה עושה כל אדם אחר במקומו? היה מיד מנער את בגדיו ומנסה לנקות אותם מהצבע הלבן שדבק בהם.

לא כך נהג רבי איסר זלמן,

ולא בטרדות אלו היו נתונות מחשבותיו. רבי איסר זלמן לא נע ולא זע ממקומו עד שהגיע בעליו של הבור סיד, והגאון ביקש ממנו מחילה בעבור הסיד שנדבק לבגדיו, הן יש בכך משום חשש גזל...

אלו הן הנהגות הטובלות כל כולן בבור סיד שאינו מאבד טיפה מיראת השמים שלו. אלו הן דרגות נשגבות של יהודי שהתקדש בקדושת התורה וכל שרעפיו נתונים בדקדוקי הלכה המלמדים אותנו פרק נכבד בהלכות הזהירות בממון הזולת, ובדין פרוטה כדין מאה (“טובך יביעו”).

גזל הרבים

ועוד היבט מוסרי על המושג גזל, כיצד הוא נראה בעיני חכמי התורה:

על רבינו החזון איש זצ”ל מסופר שפעם אחת הוא נסע מביתו לעיר הסמוכה תל אביב בכדי להשתתף בשמחת אחד ממקורביו. לאחר השמחה נאלץ החזון איש להמתין לרכב שיחזיר אותו לבני ברק. לבנתיים עד שיגיע הרכב, הוא עמד על המדרכה שמחוץ למקום השמחה. מאן דהו הציע לו לשבת על כסא עד שיגיע הרכב.

אך למרבה הפלא סירב החזון איש להצעה זו, בנימוק שאם הוא ישב שם, הרי שהעוברים והשבים במקום יצטרכו לעקוף את המדרכה, והוי גזל הרבים!

דרשו רבותינו זכרונם לברכה:

”בא וראה כמה גדול כחה של חמס. שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל שנאמר ”כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ” (סנהדרין קח.).

וכן מובא במדרש:

רבותינו בעלי המוסר נדרשו למידה זו של הגזל ועונשה, ותמיהתם גברה עד מאוד: מדוע עונשם של דור המבול, שנחתם על שפשטו ידיהם בגזל, היה באופן ובצורה כזו של ירידת מבול ולא באופן אחר של כליה?!

מבאר זאת יפה בעל ה”כלי יקר”:

”לפי שכל הגזל נכנס לתוך תחום חבירו, על כן דין הוא להביא עליהם שטף מים רבים כי אז כל טיפה נוגעת בחברתה ונכנסת אל תוך גבולה. לפי שבגשמי ברכה נאמר מי פלג לשטף תעלה, מכאן למדין שלכל טיפה יש גומא בפני עצמה וכמלא נימא יש בין כל טיפה וטיפה כדי שלא תכנס אחת בגבול חברתה. וזה הגזל נכנס בתחום חברו דין הוא שיתפכו עליו גשמי ברכה למבול, כי אז כל הטיפות מתערבות.

גדולי ישראל דקדקו רבות בענין זה של הזהירות מחשש ומאבק גזל, והותירו לנו עדות נאמנה ממעשיהם הטובים,

שיש לנו להתחקות אחריהם וללמוד ממעשיהם. כך למשל סיפר רבי אלתר טוביה ויין זצ”ל תלמיד ישיבת ראדין:

זוכרני מעשה שאירע בתקופת שנות תרפ”ז-תרפ”ט. העיר ראדין (מקום מושבו של הגאון רבי ישראל מאיר הכהן זצ”ל, קדוש ישראל בעל ה”חפץ חיים”) היתה גועשת ורועשת. וכל כך למה? נודע לציבור הרחב כי החפץ חיים אמר שצריך לברוח מראדין...

על שום מה יש לברוח מראדין תמיהו הכל? ואז התברר כי נודע לו לחפץ חיים שאותו פועל העובד בניקוי ארובות התנורים דורש חצי זלוטי בעד ניקוי יחידה אחת שלדעתו היה זה מחיר מופרז.

והרי זה שוד! גזלנות! ואסור לדור במקום כזה. לא הועילו כל הפצרותיהם ותחנוניהם של אנשי העיר ואף גדולים וטובים מחוץ לעיר כי ישנה את החלטתו זו. כל עוד ראה החפץ חיים שבעירו יש מעשה הגובל באיסור גזל, הביע את דעתו דעת תורה שיש איסור להתגורר בעיר זו...

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע”א

אשריך שזכית

חביבה היתה השבת ביותר על רבי חיים פינטו זיע”א, יותר מכל ימות השבוע. בשבת קודש כך סיפרו תלמידיו היה רבי חיים פינטו זיע”א מרגיש התרוממות הרוח, ורוח של שירה, פיוטים וזמירות היתה נחה עליו.

בכל סעודה מסעודות השבת,

היה נוהג לשורר זמירות בקולו הערב, שכן כ”ק רבי חיים זיע”א, היה יודע נגן, וקולו הערב יצא למרחוק (רבים מפיוטיו נדפסו בספר ”רני ושמחי”. כידוע, הותיר אחריו רבי חיים שקים מלאים של כתבים ובהם שירים ופיוטים, אולם

רבים מהם נאבדו מאיתנו. היה זה בשעה ששודדים באו לעיר מוגאדור, ונטלו משם את האוצר היקר עם כל פיוטיו וחדו”ת. וחבל על דאבדין).

באחת השבתות - כך קבלנו את הדברים מאבותינו הקדושים -

זימר כ”ק רבי חיים זיע”א, כמנהגו בקולו הערב מפיוטיו של המשורר המקובל רבי ישראל נג’ארה זצ”ל.

רבי חיים פינטו זיע”א שר בהתלהבות גדולה כזו, עד שרבי ישראל נג’ארה בכבודו ובעצמו נגלה אליו בהקיץ, חיבק אותו ונישק אותו על כונת הלב ועל הקול הערב, בהם הוא שר את פיוטיו הקדושים.